فرهیختگان
@farhikhtegandaily
WWW.FDN.IR

لیست مشمولان ارز تجهیزات پزشکی بی‌حاشیه نیست

وقتی پروتز اولویت‌دار می‌شود

ابوالقاسم رحمانی
روزنامه‌نگار

صفحه اینترنتی اداره کل تجهیزات پزشکی را که بالا و پایین می‌کنی و در قسمت اخبار و مصوبات جست‌وجو می‌کنی پر از مصوبات و تصمیماتی است که یکی پس از دیگری از سوی مسئولان تصویب شده است و هرکدام نیز تناقضاتی را پدید آورده‌اند. در این بین در یکی از آخرین خروجی‌ها، لیستی تحت‌عنوان فهرست تجهیزات و ملزومات پزشکی ضروری مشمول دریافت ارز به نرخ رسمی منتشر شده است که با اقلام موجود در آن با واکنش‌هایی از سوی فعالان این حوزه همراه بوده است و در پیگیری‌هایی که از سوی «فرهیختگان» صورت گرفته مشخص شد برخی اقلام ضروری در لیست منتشر شده مشمول دریافت ارز به نرخ مصوب نشده‌اند و این موضوع می‌تواند در آینده نزدیک اثرات سوئی در این بازار داشته و مشکلاتی را برای بیماران ایجاد بکند.

برخی موضوعات از آنجایی که تشکیل‌دهنده روزمره‌های همگانی نیستند و دغدغه‌ای هم برای پیگیری آنها از سوی عموم وجود ندارد از چشم‌ها دور می‌ماند، غافل از اینکه حین دچار شدن به مشکلاتی خاص یا تبدیل شدن آنها به یک مطالبه فراگیر همه نظرات و افکار به آنها معطوف می‌شود. تقریبا انسانی وجود ندارد که گذارش به بیمارستان‌ها نیفتاده باشد و در ارتباط با مقوله‌های پزشکی درگیری‌هایی چه ذهنی و فکری و چه مادی و... نداشته باشد. تجهیزات پزشکی همواره از آن دست اقلامی بوده‌اند که شاید بیماران کمتر و بیمارستان‌ها بیشتر با آن در ارتباط مستقیم بوده‌اند و آنها را برای بیماران تامین می‌کردند. در التهابات اخیر بازار ارز و مشکلات و دل‌مشغولی‌هایی که بازار دارو و ملزومات پزشکی را فراگرفت حوزه تجهیزات پزشکی نیز مستثنی نماند و دچار مشکلاتی شد.

تخصیص ارز و واردات غیرضروری

گفت‌وگو با فعالان و واردکنندگان حوزه تجهیزات پزشکی دو محور جهت مطالبه‌گری در این حوزه را ایجاد می‌کند. اولین محور بحث مربوط به تخصیص ارز توسط بانک مرکزی جهت واردات تجهیزات پزشکی به کشور و محور دوم بحث عدم تخصیص ارز به نرخ رسمی به برخی اقلام ضروری این حوزه است. در ارتباط با موضوع اول در آینده‌ای نزدیک گزارش کاملی را خواهیم نوشت اما در ارتباط با موضوع دوم ماجرا از آنجایی آغاز شد که اداره کل تجهیزات پزشکی زیرمجموعه وزارت بهداشت لیستی تحت‌عنوان فهرست تجهیزات و ملزومات پزشکی ضروری مشمول دریافت ارز به نرخ رسمی روی صفحه اینترنتی این اداره کل منتشر کرد.

فاصله زیاد بین اولویت‌های مشمولان دریافت ارز

در مواجهه با این لیست واردکنندگان و فعالان حوزه تجهیزات پزشکی ابتدا با تقسیم‌بندی و تهیه جدول از میزان تجهیزات مصرفی به تفکیک رشته‌های تخصصی نسبت به اختلاف میان حوزه‌های تخصصی اعتراضاتی داشتند. با مشاهده این جدول که توسط یکی از پزشکان تهیه شده است فاصله میان درصدها نگرانی‌هایی را بین واردکنندگان تجهیزات پزشکی در برخی زیر شاخه‌های تخصصی ایجاد کرده است؛ برای مثال طبق این جدول در بین ۱۵۶۵ قلم از تجهیزات پزشکی مشمول دریافت ارز رسمی، ۸۷۴ قلم جنس یا به عبارتی ۵۶ درصد اقلام مربوط به علوم آزمایشگاهی بوده است و در برابر آن در حوزه زنان تنها چهار قلم جنس یا سه دهم درصد از اقلام مشمول دریافت این ارز هستند. این فاصله‌ها و این تفکیک باعث شد فعالان و واردکنندگان تجهیزات پزشکی با شبهاتی روبه‌رو شوند و نسبت به اقلام اولویت‌دار دریافت ارز رسمی که توسط وزارت بهداشت معرفی شده‌اند، سوالاتی داشته باشند.

سوای چرایی فاصله میان درصد مشمولان و تعداد اقلام رشته‌های تخصصی، عدم قرار گرفتن نام برخی کالاهای ضروری پزشکی در لیست منتشر شده نیز بحث‌برانگیز شد.

پروتز اولویت دارد، ماسک بیهوشی خیر

در گفت‌وگو با یکی از فعالان و واردکنندگان حوزه تجهیزات پزشکی متوجه شدیم برخی اقلام نظیر پاپیل، پساری، کاتترهای هیستر، سونوگرافی و سالپنگوگرافی جایی در لیست اعلامی از سوی وزارت بهداشت ندارند و در برابر آن برخی اقلام دیگر نظیر ماسک بیهوشی، سیستم ساکشن مسیر بسته، پروتز سینه کاشتنی و... دارای اولویت هستند و در لیست دریافت ارز رسمی قرار گرفته‌اند.

حذف برخی اقلام چه استدلالی دارد؟

البته دلایلی هم می‌توان برای چرایی وجود این اقلام در لیست منتشر شده ذکر کرد؛ دلایلی نظیر استفاده از پروتز در درمان سرطان سینه و... اما به‌هرحال این کالا در دسته مصرفی‌های زیبایی است.

حتی می‌توان عدم وجود برخی دیگر از اقلام موجود در لیست را هم با این دلیل که در داخل تولید و مونتاژ می‌شوند توجیه کرد اما به‌هرحال هیچ کدام از این دلایل نمی‌تواند استدلال محکمی برای عدم وجود آن اقلامی که بیان شد، باشند.

پاپیل

انجام بیوپسی آندومتر یا پاپیل بیوپسی به پزشک متخصص زنان در تشخیص برخی بیماری‌ها کمک می‌کند. بیوپسی آندومتر یا پاپیل بیوپسی برای تشخیص ناهنجاری‌های رحم و کنار گذاشتن احتمال سایر بیماری‌های مرتبط با رحم انجام می‌شود. درموارد زیر پزشک انجام پاپیل بیوپسی را در نظر خواهد داشت: یافتن علت خونریزی‌های بعد از یائسگی یا خونریزی‌های غیرنرمال رحم، انجام غربالگری برای سرطان آندومتر، ارزیابی باروری، تست پاسخ بیمار نسبت به هورمون‌درمانی.

پساری

پساری یک حلقه کوچک است که از وینیل ساخته شده است؛ در پزشکی کاربرد داشته و برای بهبود پرولاپس رحم (افتادگی رحم)، رکتوسل (فتق رکتوم به واژن)، سیتوسل (فتق مثانه به واژن)، یورتروسل (فتق مجرای ادرار به واژن)، انتروسل (فتق روده کوچک به واژن)، بی‌اختیاری ادرار، سرویکس نارسا (کوتاهی دهانه رحم) در خانم‌های باردار کاربرد دارد.

کاتترهای هیستر و سونوگرافی و سالپنگوگرافی

هیستروسالپنگوگرافی روشی است که به‌منظور بررسی داخل رحم و لوله‌های رحمی انجام می‌گیرد. انجام هیستروسالپنگوگرافی در ارزیابی ناباروری بسیار مهم است. از آنجایی که هیستروسالپنگوگرافی (HSG) هم پاتولوژی لوله‌ها و هم رحم را نشان می‌دهد یکی از مراحل اصلی بررسی‌های اولیه ناباروری می‌باشد. همچنین علاوه‌بر کاربرد تشخیصی این روش اثرات درمانی نیز دارد.

اینها بخشی از اقلام اساسی و مورد نیاز پزشکی آن هم فقط در حوزه زنان بوده است که در لیست اولویت‌های دریافت ارز به نرخ مصوب قرار ندارند و واردات آنها با ارز آزاد هزینه گزافی را روی دست مصرف کنندگان و نیازمندان به آنها خواهد گذاشت.

آنالیز تعداد و درصد تجهیزات و وسایل مصرفی شامل ارز رسمی به تفکیک رشته تخصصی

ردیف	رشته تخصصی	تعداد اقلام	درصد از کل
۱	علوم آزمایشگاهی	۸۷۴	۵۵/۸۴
۲	قلب و عروق	۱۵۲	۹/۷
۳	ارتوپدی	۱۳۸	۸/۸
۴	مواد اولیه برای خط تولید	۹۹	۶/۳
۵	مصارف عمومی پزشکی	۷۰	۴/۵
۶	ENT و فک و صورت	۴۹	۳/۱
۷	جراحی عمومی	۴۲	۲/۷
۸	چشم	۳۲	۲
۹	آندوسکوپی و واندو سرجری	۳۰	۱/۹
۱۰	مغز و اعصاب	۲۱	۱/۳
۱۱	بیهوشی و تنفسی	۱۹	۱/۲
۱۲	اورولوژی و نفرولوژی	۱۷	۱/۱
۱۳	گوارش	۹	۰/۴
۱۴	تصویربرداری پزشکی	۵	۰/۳
۱۵	زنان	۴	۰/۳
۱۶	پوست و مو	۳	۰/۲
۱۷	رادیوتراپی	۱	۰/۰۶
۱۸	جمع کل	۱۵۶۵	۱۰۰

یادداشت

مقاومت اجتماعی استراتژی تحریم‌ها را برهم می‌زند

محمدرضا امیری
کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی سیاسی

اگر از منظر جامعه‌شناختی به تحریم‌های ایران به‌عنوان عامل اثرکننده بر اقتصاد و اوضاع اجتماعی ایران نگاه کنیم، اولین سوال شرایط اثر آن روی مردم خواهد بود. این نحوه اثرگذاری دارای دو وجه است؛ یک وجه فنی اثرگذاری که شامل سیاستگذاری‌ها، دیپلماسی آمریکایی، چینش ترتیبی تحریم‌ها، شناخت نوع کالاهای تحریم‌شده برای آسیب بیشتر و... که موارد این چنینی بسیار است. اما روی دیگر سکه تحریم، نحوه انتقال فشار روی جامعه است. این مطلب را این گونه می‌توان تشریح کرد که ابتدا باید فشاری با اجماع جهانی و راهکارهای حقوقی ایجاد سپس به جامعه ایران انتقال داده شود. از اشتباهاتی که در آغاز شناسایی و بررسی اثر اجتماعی تحریم‌ها ممکن است با آن روبه‌رو شویم این است که تحریم‌ها کدام طبقه اجتماعی را هدف گرفته‌اند. می‌دانیم هدف طرف مقابل تغییر در تصمیم‌گیری‌های نخبگان سیاسی است، این نخبگان خارج از علاقه‌مندی‌های جامعه خود توانایی تصمیم‌گیری نخواهند داشت؛ به‌طور مثال رئیس جمهور خلاف مطلوب اکثریت مردم عمل نخواهد کرد، درغیر اینصورت سبد آرای خود را از دست خواهد داد. پس بهترین راه برای تغییر در تصمیم‌گیری‌های نخبگان قدرت، تغییر در آرای مردم است تا به‌صورت خودکار تصمیمات کلی کشور به‌طور ملموسی تغییر جهت بدهد و برای تغییر در آرای مردم درصورت مخالفت با سیاست‌های کلان ایالات متحده دو راهکار وجود دارد: درگیری نظامی و تحریم. جنگ و درگیری نظامی همواره ویرانی‌های عمده‌ای به‌همراه خواهد داشت، هزینه جنگ بالاست و الزاما در آن، طرف پیروز آمریکا نیست. علاوه‌بر همه این موارد شروع کننده جنگ چهره خوبی در مجامع بین‌المللی نخواهد داشت، پس هزینه گزینه نظامی به‌طور کل آنقدر سنگین خواهد بود که هرگز از کشوی میز کار رئیس جمهور آمریکا خارج نخواهد شد. اما گزینه تحریم‌ها راهکار اصلی مبارزه برای تغییر خواهد بود و هدف آن هسته‌های اجتماعی ایران است؛ تغییر در میزان مقبولیت اجتماعی و لطمه‌زدن به مشروعیت حکومت جمهوری اسلامی با ایجاد لشگر انسان‌های ناراضی از شرایط اقتصادی، معیشت و سطح زندگی. این گزینه به‌هیچ‌عنوان آسیب‌های جنگ برای طرف تحریم کننده را ندارد و همواره می‌تواند بدون حتی یک کشته سرزمین‌های متعددی را برای وزارت خزانه‌داری آمریکا فتح کند. اما استدلال عقلی و بررسی نحوه اثر این تحریم‌ها نشان خواهد داد که قربانی‌های این سلاح خزنده قرن ۲۱ چندان هم دست و پا بسته نخواهند بود. تاثیر تحریم‌ها روی جامعه دارای دو شرط اساسی خواهد بود ابتدا اینکه باید در مدت مشخص اثر کند و در طرف مقابل میزان اثر محدود باشد. درمورد قسمت اول یعنی مدت‌زمان اثر تحریم، محدودیت زمانی جدی است. اگر زمان اعمال تحریم بسیار طول بکشد، کشورهای همراه از ادامه این مسیر سر باز خواهند زد. آنها تا حدودی ضررها را تحمل می‌کنند و ایالات متحده تنها بخشی از ضررهای مالی آنها را می‌تواند جبران کند، در طرف دیگر کانال‌ها و راه‌های دورزدن تحریم‌ها در کشوری به وسعت ایران طی زمان‌های طولانی شرایط را از وضعیت اضطراری خارج خواهد کرد. اما قسمت دوم محدودبودن میزان اثر است، اجازه اعمال تحریم از سوی سایر کشورها و مجامع بین‌المللی تا آنجایی صادر خواهد شد که اوضاع انسانی در کشور هدف به‌حالت بحرانی نرسد، در غیراینصورت از مشروعیت عامل تحریم به‌مرور زمان کاسته خواهد شد و این خود دلیلی برای کناره‌گیری سایر کشورها خواهد بود. درکل تحریم‌های اصلی که همان تحریم‌های ثانویه نام دارد، نیازمند همراهی سایر کشورهاست و این همراهی رخ نخواهد داد؛ درصورتی که دو پارامتر نام برده‌شده به حالت بهینه خود برسند. هیچ موقعیتی وجود ندارد که هر دوی این عوامل در بهترین وضعیت خود باشند یعنی هم‌زمان اعمال تحریم‌ها کم باشد و هم شدت یا زمان اعمال زیاد باشد و شدت اعمال هم در بالاترین سطح به‌سر ببرد. به‌بیان دیگر یا باید تحریم‌ها در زمان کم و شدت زیاد اعمال شود که درصورت مقاومت در برابر آن دچار عادی‌سازی و بی‌تاثیری خواهد شد و یا در زمان طولانی و با شدت کم، شدتی که با زمان افزایش می‌یابد و کاملا محدود و وابسته به همکاری‌های بین‌المللی است و به نظر می‌رسد گزینه دوم از سوی سیاستگذاران غربی در سال‌های اخیر امتحان شده باشد و آنها این بار به‌دنبال اجرا کردن استراتژی اول باشند.

تشکیل جلسه برای کمبود دارو

مسعود ناصری‌پور، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران درباره تمهیدات لازم برای جلوگیری از مشکل کمبود دارو اظهار داشت: «روش‌ها و کانال‌هایی را تدبیر کردیم تا برای هر کمبود دارو مقابله کنیم و برای این کار هر هفته با وزیر بهداشت و معاونان غذا و دارو جلسه‌های مهمی گذاشته می‌شود. در یکی، دو ماه اخیر رشد تخلفات تعرفه‌ای بیشتر شده که برخوردهای جدی صورت پذیرفته و نظارت‌ها تشدید شده است. کما اینکه در سال‌های گذشته نیز در بحث تعرفه‌های دندانپزشکی مشکل داشتیم؛ زیرا ۲۰ درصد پولی که مردم از جیب در حوزه سلامت پرداخت می‌کنند برای حوزه دندانپزشکی است کما اینکه با اجرای طرح تحول این پرداختی مردم از جیب به ۳۸ درصد رسیده است که ۸۰ درصد برای خدمات سرپایی از جمله دندانپزشکی است و این درحالی است که برای کاهش هر یک درصد پرداختی از جیب مردم در حوزه سلامت باید ۸۰۰ میلیارد تومان هزینه شود.»

تحصیل عشایر تا مقطع ابتدایی

رضوان حکیم‌زاده، معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه ۱۸۷ هزار و ۴۹۵ دانش‌آموز عشایری داریم، گفت: «از این تعداد ۸۸ هزار و ۶۴۹ نفر دختر و ۹۸ هزار و ۶۴۶ نفر پسر هستند. ۱۳۹ هزار و ۴۳۳ دانش‌آموز در دوره ابتدایی، ۳۴ هزار و ۹۱۳ دانش‌آموز در دوره متوسطه اول و ۱۳ هزار و ۱۴۹ دانش‌آموز در متوسطه دوم تحصیل می‌کنند.» حکیم‌زاده درباره علت ریزش دانش‌آموزان عشایر از دوره ابتدایی به دبیرستان و تفاوت‌های آماری قابل‌توجه آن گفت: «با توجه به شرایطی که وجود دارد ماندگاری معلمان در عشایر بسیار مهم است. در دوره ابتدایی امکان جذب بیشتری وجود دارد؛ چندین دانش‌آموز در یک کلاس چندپایه قرار می‌گیرند و یک معلم برای آنها کفایت می‌کند ولی در دوره متوسطه دوم به دبیران مختلف نیاز داریم که به اندازه کافی دبیر نداریم. ۱۷ هزار و ۳۸۱ نفر آمار کل نیروی انسانی در دوره عشایر است که شامل معلم، کادر اداری و نیروی خدماتی می‌شود و عمده آنها معلم دوره ابتدایی هستند.

مهاجران، ۷۰ درصد کودکان کار

داریوش بیات‌نژاد، مدیرکل بهزیستی استان تهران با اشاره به برنامه‌ریزی سازمان بهزیستی درخصوص جمع‌آوری کودکان خیابانی و مهاجر در سطح استان تهران اظهار کرد: «در این زمینه رایزنی‌هایی با وزارت امور خارجه انجام شده است.»

وی تصریح کرد: «قرار شده است کودکان خیابانی که از اتباع سایر کشورها هستند به وزارت خارجه معرفی و درنهایت تصمیم‌گیری برای بازگشت آنها صورت گیرد.» مدیرکل بهزیستی استان تهران با بیان اینکه در حال حاضر ۷۰ درصد از کودکان خیابانی از اتباع بیگانه هستند، گفت: «این موضوع یکی از پدیده‌های اصلی تهران محسوب می‌شود و پیامدهای منفی را نیز به همراه داشته است که البته سازمان بهزیستی تلاش‌هایی را برای جمع‌آوری و ساماندهی این کودکان کرده است اما هنوز نتوانسته‌ایم به نتیجه خوبی برسیم.»

اتوبوس‌های بی‌پلاک و بی‌معاینه

سردار حسین رحیمی، رئیس پلیس پایتخت درباره اینکه آیا اتوبوس‌های شرکت اتوبوسرانی نیز معاینه فنی دارند یا خیر؟ توضیح داد: «متاسفانه بخش زیادی از این اتوبوس‌ها فاقد معاینه فنی هستند و اگر بخواهیم طبق روال با این خودروها برخورد کنیم، باید متوقف شوند اما ما در جریان مشکلات و مسائلی که شرکت واحد با آن روبه‌رو است، قرار داریم و با توجه به اینکه این شرکت به مردم خدمت‌رسانی می‌کند، ما ملاحظاتی را مدنظر داریم. امیدوارم که اتوبوسرانی در این زمینه با پلیس همکاری بیشتری کند.» رئیس پلیس پایتخت با بیان اینکه درمورد پلاک این اتوبوس‌ها نیز مباحثی مطرح است، اضافه کرد: «در دو حوزه پلاک و معاینه فنی با اتوبوسرانی مذاکراتی انجام شده و امیدوارم که این مشکلات هر چه سریع‌تر برطرف شود. برای پلیس تفاوتی ندارد این اتوبوس‌ها در حال حرکت یا توقف روشن باشند. بنابراین داشتن معاینه فنی از سوی آنها ضروری است.»